

LLIBRET

que conté la relació i explicació de la

FALLA DEL CARRER DE TRINITARIS

DEL ANY 1923

Titulá:

"Un casament en l'horta,"

Escrit per

J. M. Esteve Victoria

Este Llibret obtingué el primer premi de la Societat Lo Rat-Penat, consistent en un Plat de Glòria i un Dobló d' a quatre. I la falla, el primer premi del Ajuntament.

EDICIÓ ESPECIAL

llardelsllibrets.org

Al estimat amic el inspirat
i ocurrent poeta festiu. T. Ferrer
Yercher, en tot d'afecte i simpatia

Josep Whitte

INVOCACIÓ A LES MUSES

VALENCIANES

¡Oh Muses del Parnaso!... — direm en lo poeta —,
vingau, presteume ajuda. La meu' ànima inquieta
el vostre bes desija per vores satisfeta,
vibrant d'inspiració.

¡Oh Muses valencianes!, presteuli protecció,
banyeula de fecònda, miraclosa emoció.

I siga en estos dies son càntic crit de glòria
que inflame 'l cor dels hòmens en ancies de victòria,
fins que per éll veneren els fets de nostra Història.

I juntant les seues mans
se vullguen com a germans
i es senten més valencians.

Valencia en este día joyosa es manifesta.
 Vestint ses millors gales, ix als carrers en festa,
 i el conjunt d' este pòble es armoniosa orquesta
 qu' en himnes d' alegría
 escampa en lliure risa sa lírica follía,
 desbordant d' entusiasmes i exultant d' energia.
 ¡Oh festa de les falles, oh festa singular,
 la més valencianísima i la més popular,
 que alçats tens huí cent tronos, i en cada u, un altar!
 Fes qu' este sá humorisme
 revinga en patriotisme
 fins el més fort heroisme.

Dona pròves d' ingèni fecònd la nostra raça
 en esta festa culta, i escarnix lo qu' en casa
 veu de ruín o innoble, o qu' el progrés retrasa
 per ambicions o cèls.
 Espill son nostres falles que mostren sense vèls
 els pecats dels culpables i dels bons els anhèls.
 I gojen els artistes, de inspiració sobrats,
 en fer reviure un día glòries dels temps pasats,
 d' aquells esplendors faustes qu' ens tenen huí asom-
 Tal intenció se porta [brats...
 esta falla, que vol
 reproduir a ple sol
un casament en l' horta.

ARGUMENT DE LA FALLA

I

LA NOVIA

Es Visanteta una gica
la més polida i bonica
del horta, la més galana
floreta, de aromes rica,
de la terra valenciana.

Es curiosa i apanyá,
treballadora i honrá,
modesta, afable i sencilla;
pa 'ls germans, un tros de pa,
i pa 'ls pares, bona filla.

Te la barraca com l' or,
voltá de plantes en flor,
i entre les demés destaca
com deliciós niu d' amor
esta sorrissent barraca.

No hi ha fadri en aquell' horta
 que al pasar front a la porta
 del palau de Visanteta,
 no senta al pit una forta
 sensació, dolça i inquieta.

Molts la volgueren lograr,
 molts ronden el seu solar
 per a vore'ia quant ix,
 buscant poderli parlar...
 pero... ¡je!, ¿quí s' atrevix?

¿Es que té mal gènit ella?
 ¿Qu' es tan arisca com bella?
 ¿Qué ha de ser? ¡Deu mos ampare!
 Es que té una «santa» mare
 qu' es més mala que una rella.

Sa mare la vela en cèl
 i la guarda en lo recèl
 del que oculta un gran tresor
 que ha de donarli molt d' or...
 mes que pastat siga en fèl.

Nò vol que parle en ningú
 i al que va allí el deixa crú
 d' un desaire o cosa igual,
 pues sap molt be fer el bú
 i sa llengua es un astral.

La gica calla i sufrix
i el seu destí malaix.
Si es sa mare... ¡qué ha de fer!
I si en lo cor té un voler,
l' aufega, i plora, i patix.

Be anhelara Visanteta
volar com una oroneta
en busca de lo que vol;
pero es conforma i s' aquieta
miranto més llunt qu' el sol.

En sa vida resigná,
viu tranquila i humillá,
apagant de sa ansia el fòc.
I es com floreta que va
mustigantse pòc a pòc...

II

EL NOVIO

El novio... ¿qui no 'l coneix?
Mireulo ahí, es el mateix,
en tota l' horta famós,
carregat d' or i de greix:
el tío *Pere el Ronyós*.

Els anys que tinga no hu sé;
pero jo tan sols diré
qu' este agüelo llaurador
va conéixer a Noé...
i al que inventá la picor.

Se pot forrar de billets,
i de tot gravamen nets,
els seus camps valen millóns,
i es diu qu' en cànters replets
guarda en la còva els doblóns.

Va pasar sa joventut
de tot carinyo abstragut,
pels dinés fent vida negra,
sens gojar de la virtut
del amor, que tot hu alegra.

I ara qu' es un carcamal
que ni pa tindres dret val,
per a qu' el llit be li estove,
volgué casarse a Nadal
en una gica ben jove.

Com l' or als bastis torna fins
i aplanats tots els camíns,
pa 'l vell res es imposible,
i els seus desijos ruíns
tornarlos reals creu factible.

Dispost l' agüelo a elegir,
¿qué extrany volguera collir
la flor més bella i ben feta?
I com es de presumir,
eixa flor fon... Visant ta.

Al anarli en la embaixá,
la gica el va oir pará
i sense sanc en les venes;
pergué 'l color i es quedá
que parlar podia apenes.

I quant «¡nó!» al vell repugnant
anava a dirli, al instant,
i sens que ningú ho repare,
va intervindre, fentse avant,
pa dirli que «sí», sa mare.

Ja allò no tingué remei,
i contra tot dret, la llei
dòna la feu, com Deu mana,
del que si per l' or es rei,
es pels anys... una avellana.

Chocho, cegall i arrugat,
sense força i desdentat,
a este vellús no l' importa
el que ha de ser criticat
per tota la gent de l' horta.

Ni coneix el mal paper
i el ridícul que ha de fer
si de bon marit s' alaba.
¿Pa qué voldrà la muller?...
¿Pa que li torque la bava?

III.

LA BODA

La boda fon molt soná
i tingué gran nomená
per ser de rumbo i de trò.
I no va haver cencerrá...
perque Deu es masa bò.

La novia vestía un traje
més ric i hermós qu' el plumaje
d' un au de visió de glòria;
traje qu' era un homenaje
al pasat de nostra Història.

Les polques, de riques fulles,
i la pinta, i les ahulles,
i el collar de perles fines,
tot, entre ses crentxes rulles,
llansa irisacións divines.

Pues ¿i la Manila? ¡Oh, Deu!
 Es de lo que ja no 's veu:
 flecos, bordats, tot color...
 I més blanca que la neu,
 la blonda... de lo millor.

Tots visten per un estil
 els qu' en los qu' es casen van:
 trajes rics i joies mil;
 la seda allí eclipsa al fil
 i l' esplendor es molt gran.

La mare d' ella es madrina,
 que hui está tratable i fina;
 i atent com un pixaví,
 si es que cap a d' ell s' inclina,
 está l' alcalde—el padri—.

Els dos de orgull desvanits,
 volen quedar ben complits,
 i ella i éll, desde son puesto,
 derrojen, tirant el resto,
 peladilles i confits.

Después, el convit, que fon
 lo més esplèndit del mon,
 pues volía el vell ricatjo
 deixar en terme según
 a les bodes de Camacho.

Xocolate al començar
 en un bescuit pa sucар,
 i rollets, i canellóns,
 pastisets d' ou, flan d' açahar,
 coca fina i mostajóns.

Tot quant hi ha de més golós:
 els dolços més delicats
 i el vi ranci empalagós
 i al paladar agradós,
 se tragué pa 'ls convidats.

La fruta aplegá en friteres
 i era, se pot dir de veres,
 la més sana i la millor.
 I es va servir a garberes
 bon vi i excelent licor.

I al fi s' alsa un convidat
 que d' un trago s' ha deixat
 el barral poc més que cego,
 i *Brinde i bec*—ha parlat—
i me convido pa luego.

Tot allí es pau i armonía,
 tot jolgorio i alegría,
 dins de tots viu el content...
 ¡Senyalat quedarà el día
 d' este rumbós casament!

Xarren tots ja un poquet masa,
els ulls encesos en brasa
per les copes del licor,
i el vell a la novia abrasa
fentli xumènsos de amor.

Sols la gentil Visanteta,
seria, trista, insatisfeta,
alçant els ulls cap amunt,
plora sa il·lució desfeta
i al Amor, que fuig molt llunt...

Tal es la falla present,
que vol refleixar l'ambient
—tan ric de color— qu' emana
d'eixe fastuós moment
de la vida valenciana.

llardelsllibrets.org

Hardel...ets.org